

9.02x32.3	1	18	עמוד	7 לילות	01/2016	51166283-2
אוניברסיטה תל אבי - 78						

צילום באדיבות קרן חובט מייפלד'ורף

חובט מייפלד'ורף, 'דיוקן עצמי', 1983

מתיחת פנים

גם נושא צפוי יכול להוליד תערוכה מפתיעה. זה קורה ב'אנשים' בגלריה האוניברסיטאית

דנה גילרמן

'אנשים' שמוצגת כעת בגלריה האוניברסיטאית בתל-אביב היא דוגמה טובה לכך שגם בנושא השחוק ביותר, ריוקן, אפשר לאצור תערוכה נפלאה ומפתיעה. התערוכה, מאוסף יגאל אהובי, כוללת יצירות של מיטב האמנים הבינלאומיים והמקומיים. יש בה הרבה מאוד ציורים ותצלומים בגוונים של שחור ולבן – שלעיתים תורמים לטשטוש בין המדוימים – והקירות הצבועים בשחור מחדדים את התחושה של כניסה לקרביים, של חדירה לנפש. אין עבודות גרנדיוזיות בממדיהן, להפך. דווקא הרבה מהיצירות קטנות ומינוריות, והחיבור ביניהן, יחד עם התלייה הכל כך מדויקת (של האוצר מתן דאובה) מייצרים תחושה של מתח. כן, יש מתח באוויר, שנצבר תוך כרי תנועה, וגם הרגשה של אלימות. הגוף הופך להיות נוכח ביתר שאת, והמבט והיחסים בין הרמויות התלויות על הקיר הופכים להיות הרי גורל.

התחושה הזו נטענת כבר בחדר הכניסה בקומה השנייה, שבו תלוי תצלום קטן של ריצ'רד אברון ובו בטנו המצולקת של אנרי וורהול לאחר שנורה על ידי ואלרי סולאנס. הגוף נראה כתבליט. הצלקות יוצרות מעין מפה. זהו פרט מתוך גוף נטול גפיים ופנים, שביר ופגוע ויחד עם זאת איקוני. בקיר הסמוך תלויים שני תצלומים של רוברט מייפלד'ורף: דיוקן עצמי שלו ודיוקן של הדוגמנית והשריגנית ליסה ליון. העמדתם זה לצד זה מדייקת תמונת מצב בין המינים: מתח ותשוקה ועם זאת איום וסכנה. בחלל הבא מוצגת סדרת סרטים של וורהול, שצייג לם חברים ומבקרים בטורדיו שלו. הסרטים אילמים ובשחור לבן, הם איטיים ולא מתרחש בהם הרבה, ובכל זאת יש משהו מהפנט בריבוי וברצף התצוגה וגם באפשרות להתבונן בגרולי היוצרים של אותה תקופה ולדמיין מקום שבו כולם היו חלק מהילה. בחלל הגדול ביותר בתערוכה משתנים התאורה, קנה המידה של העבודות וגם הקצב. על קיר אחד תלוי מקבץ נהדר של דיוקנאות, מרונלר רייגן שצויר אנרי וורהול ועד יגאל תומרקין שצוילם יונתן בלום, "כפי שדיוקנאות תלויים בפאב באנגליה והם חלק מהחיים", אומר דאובה המתגורר בלונדון. יש נוכחות גדולה של נשים בתערוכה: בתצלומים המלנכוליים של ריצ'רד פרינס, באלה החודרניים והחסיים של דיאן ארבוס, בתצלום המרגש 'אמא ואני' של מלני מנשוט והמהמם 'קייט', של צ'אק קלוז.

בגלל התצוגה הטעונה כמתח, נוצרת הרגשה שגם הצופה נצפה, כאילו הוא הופך בעצמו לאחד הדיוקנאות שבגלריה. זה הומחש היטב בערב הפתיחה של התערוכה כאשר בסוף המסלול הוזמן מי שרצה לשבת מול הציירות הצעירות יערה אורן ונעם ונקרט, כדי שיציירו את דיוקנו.

4

אמנות